

**NAŠA
SMUČINA**

617

NASILNO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA ELAN BEGUNJE NA GOR.

15. V. 1967

27. APRIL OF _____

čestitamo

1. MAJ!

DS UO	○
UPRAVA	○
SINDIKAT	○
ZK	○
ZMS	○
GASILCI	○
UREDNIŠTVO	○

9. MAJ —
DAN ZMAGE

PROSLAVA O 1. MAJA

V petek, zadnji dan dela pred prazniki, so bili ob 13 uri ustavljeni stroji. To uro smo posvetili pospravljanju in okrasitvi podjetja, delovnih mest in strojev. Četrť ure pred koncem dela pa smo se zbrali na prostoru pred skladiščem na kratko proslavo, ki jo je ob veselih zvokih organiziral sindikat. Predsednik je med drugim dejal:

ZGODOVINSKI POMEN 1. MAJA POZNAMO, SAJ O NJEM VSAKO LETO GOVORIMO IN PIŠEMO. TO ZDAJ NE BOMO PONAVLJALI. ZAVEDAMO PA SE, DA DANES NIMA TA DELAVSKI PRAZNIK POMEN SAMO KOT SIMBOL PRAVIC DELAVSKEGA RAZREDA, TEMVEČ TUDI IN PREDVSEM TA, DA ČIM RACIONALNEJŠE IN ČIM BOLJŠE IZKORIŠČAMO PRIDOBLEJENE PRAVICE V PODJETJU IN USTANOVAH PREKO DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA, DA BOMO ZNALI TE PRAVICE TUDI KORISTNO UPORABLJATI ZA DVIG ŽIVLJENSKEGA STANDARDA IN NAŠEGA NARODNEGA GOSPODARSTVA SPLOH. TO NAJ BO NAŠ CILJ IN ČE BOMO PRI TEM USPELI, BODO NAŠI PRAZNIKI 1. MAJA ŠE LEPIŠI IN BOLJ VESELI.

○
dr. MARJAN
BRECELJ

"ELANU"
V

Kandidat za zveznega poslanca dr. Marjan Brecelj je pred volitvami obiskal volilna področja Gorenjske. Med njimi tudi Radovljiško. Predstavniki občine pa so ga pripeljali na ogled našega podjetja in razgovore s predstavniki kolektiva.

Sprejeli so ga predsednik delavskega sveta, predsednik upravnega odbora, direktor podjetja, tehnični vodja, sekretarka in računovodja in se z njimi pomudili v večurnem razgovoru. Medtem pa so mu razkazali tovarno. Spremljala sta ga predsednik občinske skupščine tov. Franc Jere in predsednik občinske socialistične zveze tov. Kajdiž Stanko in dva novinarja. Nad razvojem naše tovarne in modernizacijo, je bil naš gost prijetno presenečen. Seznanjen pa je bil tudi s problemi gospodarjenja, vplivu reforme, izvozu in drugim.

Zvečer pa je še mimogrede pogledal v "Verigo", nakar se je na občini pogovarjal s predstavniki skoraj vseh podjetij, ki so mu predočili širšo analizo stanja in perspektive razvoja gospodarstva.

NOVI DS PODJETJA

Na obeh voliščih je od skupnega števila 603 članov delovne skupnosti glasovalo 567 ali 94 % volivcev. Od skupnega števila oddanih glasovnic je bilo 48 neveljavnih.

Na volišču št. I. smučarija je za delavski svet podjetja od skupnega števila 274 volivcev volilno upravičenih glasovalo 260 volivcev ali 95 % in je bilo od skupnega števila oddanih 39 glasovnic neveljavnih.

Na volišču št. II. ostali obrati in uprava za delavski svet podjetja je od skupnega števila 329 volilno upravičenih glasovalo 307 volivcev ali 93 % in je bilo od skupnega števila oddanih glasovnic 9 neveljavnih.

Od 31 kandidatov izbranih na zborih volivcev je bilo izvoljenih 17 članov v delavski svet in sicer:

1. Cvenkelj Jože	412 glasov
2. Ribnikar Franc	381 glasov
3. Legat Janez	380 glasov
4. Gašperin Florijan	374 glasov
5. Janc Janez	370 glasov
6. Mali Florijan	359 glasov
7. Zima Janez	352 glasov
8. Vrečko Maks	349 glasov
9. Sitar Rok	335 glasov
10. Potočnik Pavel	334 glasov
11. Benedičič Jože	315 glasov
12. Štibelj Karel	299 glasov
13. Legat Marjan	294 glasov
14. Jelenc Peter	280 glasov
15. Tavčar Jmež	279 glasov
16. Iskra Karel	275 glasov
17. Grmovšek Franc	272 glasov

Od starih članov DS jih je ostalo samo 8 in to:

1. Knafelj Slavko
2. Erman Alojz
3. Finžgar Miha
4. Janc Valentin
5. Janša Stanko
6. Kosmač Milan
7. Peterman Pavel
8. Triplat Pavel

Novemu DS želimo mnogo uspeha pri svojem delu z željo, da bi dobro vodil podjetje.

gibljiyi del OD

MESECA ABRILA 1967

	doseženo	izplačano
SMUČARIJA	119	117
SLO - TEL. ORODJE	135	131
KOVINSKI OBRAT	135	131
SEDLARSKI OBRAT	132	129
OBRAT PLASTIKE	130	127
minus dolg za marec	115	113
PODJETJE	123	121
SKUPNO LESNA	120	118

KONSTITUANTA DS IN UO

Dne 8. maja je bilo prvo zasedanje novoizvoljenega DS podjetja.

Člani so iz svoje srede izvolili za predsednika ponovno tov. Knafelj Slavkoto, za še enoletno mandatno dobo. Za podpredsednika pa tov. Mali Florijana, mladega nadarjenega ekonomista finančne stroke. Tako imamo predsednika in namestnika ekonomske stroke, kar je danes zelo važno glede na poznavanje situacije kot pogoj za vodenje samoupravnih organov, od katerih se zahteva vedno več znanja in sposobnosti pri odločanju.

Vzporedno se je izvolil nov upravni odbor za enoletno dobo in sicer:

1. Janša Stanko
2. Jamšek Majda
3. Berce Jože
4. Cvenkelj Jože
5. Legat Marjan
6. Gašperin Florijan

za namestnike pa:

1. Štibelj Korel
2. Kolman Tatjana
3. Sitar Rok
4. Vrečko Maks
5. Renko Branko
6. Antolič Alojz

Novemu vodstvu DS in upravnemu odboru želimo mnogo uspehov pri upravljanju podjetja.

SKLEPI

NA PRVEM ZASEDANJU

DS je potrdil program investicij za leto 1967 in to:

I. STANJE SREDSTEV: Skupno 3,367.531,00 Ndin. Pri tem:

1. 14 % povečanje amortizacijske stopnje osnovnih sredstev.
2. Da se sredstva INŠTITUTA priključijo tovarniškim sredstvom v svrhu skupnega koriščenja.

II. KORIŠČENJE SREDSTEV

a) Investicije:

1. Obveznosti za anuitete	2,295.169.-
2. Obveznosti za vnos v obratna sredstva	300.600.-
3. Uporabljen sredstva za nabavo osnovnih sredstev do sprejetja programa	300.000.-

4. Program novih nabav	472.362.-
- odkup poslovnih postorov v Zagrebu	140.000.-
- 2 kom dvigosa	5.600.-
- naprava za merjenje trdote	4.000.-
- čelilnik za temperir.	3.500.-
- naprava za robn. konic	2.000.-
- naprava za krivljenje Al lamel	5.000.-
- stroj za oštevilčenje metalnih smuči	10.000.-
- tehtnica za tokolit kit	900.-
- 2 kom pnevm. stiskalnic	100.000.-
- naprava za kriv. robnik.	4.000.-
- dvovaljni brusil. stroj	40.000.-
- 3 kom der za transport lesa	7.000.-
- 2 kom vrtni stroj "Prvomajska" Ø 23	11.300.-
- polirni stroj za smučarske palice	38.000.-
- konzolno dvigalo za pal.	3.700.-
- brusilni stroj "Weber"	15.000.-
- pnevmatska pištola	2.000.-
- rezni strojčki in naprave v proizvodnji	35.362.-
- pisarniška oprema	15.000.-
- računski in pisalni stroji	30.000.-

Skupno Ndin 3,367.531.-

=====

b) Investicijsko vzdrževanje

1. Lopa za manipulacijo lesa	10.000.-
2. 2 kosa podajalna stroja (kulija) močnej. izvedbe	11.000.-
3. Transportne lete (rolce) v temperirnici	60.000.-
4. Popravilo krožne žage za zabojarno	2.000.-
5. avtomatizacija in izpolnitev stiskalnic	80.000.-
6. dopolnitev pasne brusilke - mehka blazina	2.000.-

7. nove glave (2 kom) za žigosanje 5 mm črk za stroj za žigosanje	10.000.-
8. 2 grt glav za rezkanje plastike à 1500 DM	10.000.-
9. stiskalnica za plastične smuči (preureditev)	20.000.-
10. razsvetljava predprost. lakirnice v hali B	20.000.-
11. napeljava tople vode in hladne vode na mizo za vodno brušenje	4.500.-
12. ureditev vrat v predprostoru lakirnice	6.000.-
13. ureditev robničenja konic in peta	2.000.-
14. preureditev obstoječih stiskalnic za lepljenje gornjih oblog, odstranitev rezervoarjev za vodo in montiranje avtomatike	20.000.-
15. voziček za transport Al lamel za piklanje	2.000.-
16. rekonstrukcija toplovodne napeljave v hali A	15.000.-
17. ureditev črpališča za hladilno vodo	15.000.-
18. adaptacija delavnice za ročna dela v SLO	35.000.-
19. program rekonstrukcije kovinskega obrata v skladu z zapisnikom tehničnega posveta dne 15. 2. 1967	68.931.-

20. rekonstrukcija brusilnice in brusnega brodja	13.000.-
21. pranje avtomobilov	10.000.-
22. avtobusno postajališče	30.000.-
23. trafopostaja, kondenzat.	40.000.-
24. varstvo pri delu	100.000.-
25. ureditev starega skladišča - goba	5.000.-
26. vzdrževanje obrata družbene prehrane	30.000.-
27. vzdrževanje nadstrežja za skladišče cevi	10.000.-
28. vzdrževalna dela na zasenčenju PO	10.000.-

Skupno Ndin 641.431.-
=====

s pripombo, da se za postavko tč.3 transportne rolce v temperirnici v znesku 60.000 Ndin napravi ponovni strokovni dopolnilni predlog za eventuelno depanijo suhega lesa v temperirnici, kar bo DS obravnaval na naslednjem zasedanju.

DS je tudi potrdil program sredstev skupne porabe

I. STANJE SREDSTEV: 903.389,00 Ndin

II. PLAN PORABE SREDSTEV:

1. prispevek za letni oddih	130.000.-
2. obveznosti za anuitete	27.237.-
3. za novoletno jelko	15.000.-
4. oprema obrata družbene prehrane	40.000.-
5. odkup stanovanjske hiše	55.000.-
6. oročitev pri GKB Kranj	200.000.-
7. obveznosti iz že odobrenih posojil za stanovanjsko gradnjo članov kol.	74.801.-
8. dotacija sindikalni podr.	35.000.-
9. za razne druge dotacije in namene	16.351.-

10. za izobraževanje	100.000.-
11. za stanovanjsko izgradnjo v 1967	210.000.-

Skupno Ndin 903.389.-
=====

s pripombo, da se postavka tč. 9 za 16.351 Ndin - razne druge dotacije in nameni - obravnava za vsak primer posebej.

Tako je DS iz tega zneska odobril dotacijo 3.000 Ndin za pomoč Vietnamu, namesto zbiralne in krvodajalske akcije.

Nadalje je DS sprejel sklep, da se odpre naše trgovsko predstavništvo v Zagrebu, kjer bodo naši artikli v izložbenem prostoru razstavljeni in s tem lažje dosegljivi kupcem. Od tega si obetamo dosti večjo prodajo naših izdelkov.

Obrazložen je bil tudi sklep DO o delu komisije za družbeni standard o delitvi kreditov za stanovanjsko gradnjo v letu 1967. Iz tega poročila je DS sklenil dopolniti pravilnik tako, da so upravičeni ^{tudi} tisti, ki odkupijo stanovanja od privatnikov, oz. vršijo adaptacijo. S tem dopolnilom se bo za to večjo napravil nov dodatni razpis.

DS se je tudi dotaknil delitve lesnih odpadkov, kar pa je preložil na naslednje zasedanje.

Sprejet je bil tudi sklep o kolektivnem opustu za vse podjetje od 17. do 31. I. 1967

proizvodnja v I. KVART.

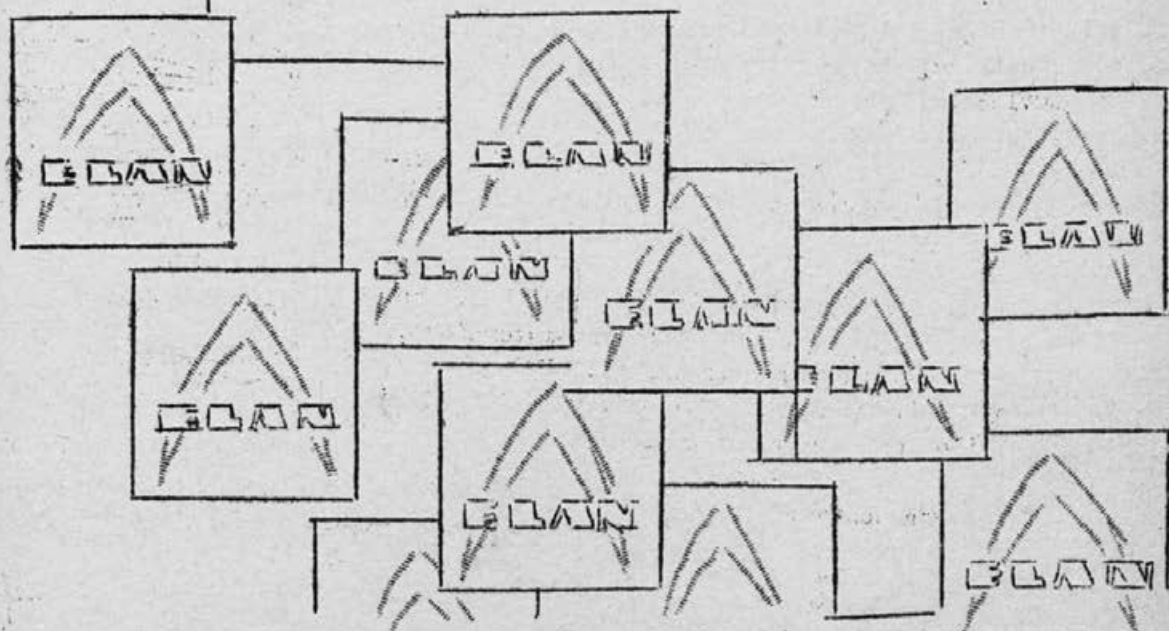
K.S.

SMUČARIJA

		I.	II.	III.	SKUPNO	%	%
JET:	letni plan	6000	6000	6000	18.000	100	-
	operativni plan	5572	5854	5624	17.050	95	} 109
	izdelano	5230	7068	6234	18.532	103	
OBLOGE:	letni plan	6000	6000	6000	18.000	100	-
	operativni plan	5004	5937	6060	17.001	95	} 87
	izdelano	4082	4447	6300	14.829	82	
METALNE:	letni plan	2300	2300	2300	6.900	100	-
	operativni plan	2300	2372	2575	7.247	105	} 100
	izdelano	2292	2274	2635	7.201	105	
PLASTIČNE:	letni plan	500	500	1400	2.400	100	-
	operativni plan	650	350	613	1.613	67	} 39
	izdelano	241	231	157	629	26	
SKUPNO:	letni plan	14800	14800	15700	45.300	100	-
	operativni plan	13500	14513	14872	42.885	95	} 97
	izdelano	11845	14233	15461	41.539	92	

V zaostanku so plastične in metalne - vulkanizirane smuči

Problematika obrata je poleg omenjenih tudi pri stalnem dopolnjevanju konstrukcije: nove ^{zaprave} vpeljava laka ob strani, novi ščitniki pete, matiranje stranskih oblog, itd., kar se stalno spreminja, vendar obratu povzroča kup težav, ki vplivajo na rezultat proizvodnje.

TELOVADNO ORODJE

Uspeh tega obrata ni mogoče meriti s količinami kot smučarija, ker je v izdelavi toliko različnih vrst izdelkov, ki si niso prav nič sorodni.

Pretežno dela je bilo vložena v lestve, čolne (lesene dele in montažo), vesla in manj v telovadno orodje.

Primerjava doseganja plana v %:

januar	122 %
februar	100 %
marec	141 %
<hr/>	
I. kvartal	122 %

(ne primerjati to s planom nagrajevanja)

V teh vlažnih mesecih bi kmalu postalo ozko grlo sušenje lesa, smreke predvsem zato, ker se je v teh mesecih proizvajalo največ lestev in vesel.

KOVINSKI OBRAT

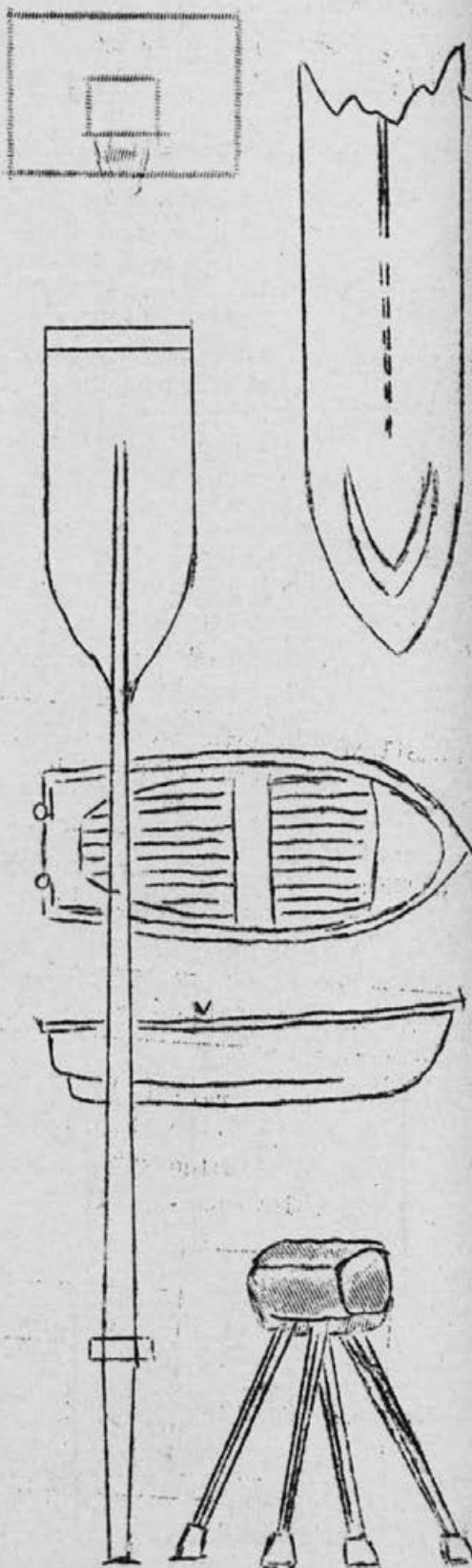
Že dalj časa je občutiti, da ni posebnih perspektivnih naročil, čeravno je točasno dela še dovolj.

Tako smo morali v letošnjih mesecih iskati in prevzeti vsakršno delo, čeprav nesistematsko, kar daje občutek prenatrpanosti, ker se za vse takoj mudi. Eventuelna odklonitev takih del bi pomenilo poslabšanje stanja.

Primerjava doseganja plana v %:

januar	96 %
februar	113 %
marec	140 %
<hr/>	
I. kvartal	116 %

Primanjkuje dela za stiskalnice in telovadno orodje. Tudi letni plan 60.000 parov dur-al palic se je znižal na 45.000 parov, glede na abstinenco vzhoda.

SEDLARSKI OBRAT

Obratno pa je sedlarska prezasedena z delom. Mnogo ponudb ostane nerealiziranih, predvsem pasov. Poleg drugega se moramo posluževati še kooperacije, za izdelavo blazin in drugo. Okrnjeno število delavcev kljub visoki proizvodnji ne more zadostiti potrebam. Tudi kadrov ni dobiti, kljub večkratnim poskusom. Predvsem manjka šivačev.

Primerjava doseganja plana v %:

januar	95 %
februar	103 %
marec	145 %
I. kvartal	114 %

Kvaliteta naših izdelkov kljub višjim cenam kot jih ima konkurenca, je še vedno odločujoča pri prodaji. Večja težava je neizpolnjevanje rokov.

OBRAT PLASTIKE

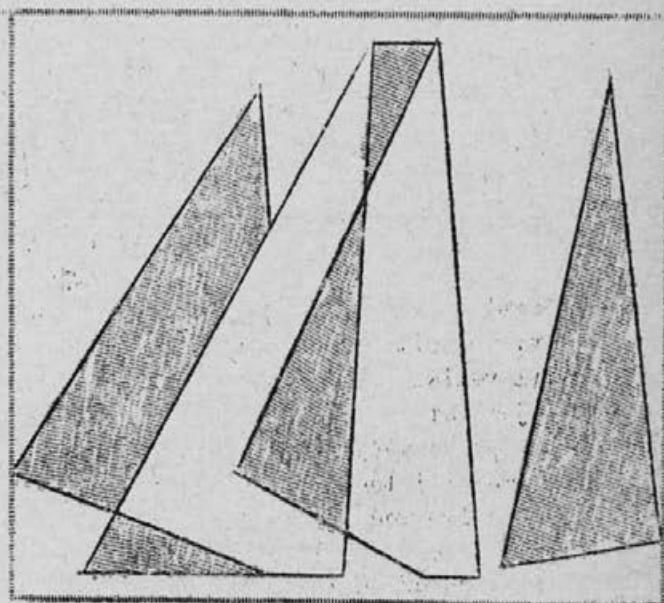
Količine za izvoz -- Skandinavijo in prva naročila za domači trg so izpolnjena. Nastaja vrzel v času do drugega naročila Švedske, ki se pričakuje v mesecu avgustu. Domači trg obeta povečanje količin, kar bi prišlo prav za ta vmesni čas. Izpadli so iz programa čolni "Elan 012" 150 kom in pa začasno prikolice za osebne avtomobile 150 kom, kar bo v tem času najbrž manjkalo!

Primerjava doseganja plana v %:

januar	66 %
februar	91 %
marec	59 %
I. kvartal	72 %

(na zalogi je veliko polizdelkov, ki še niso upoštevani)

Problematika obrata je že zaradi načina proizvodnje večja kot drugje, delovni

prostori in delovni pogoji so med najtežjimi v podjetju. Uvajanje nove proizvodnje pod Lloydovim nadzorstvom ni enostavno.

REZIME :

Proizvodnja v I. kvartalu v celoti je zadovoljiva in enako močna kot vsak drug mesec leta, razen januar, ko še ni bilo za to danih pogojev (stroji za robničenje, delovna sila, itd). Praktično se nič več ne pozna prehod leta in stagnacija v I. kvartalu, kar je bil do sedaj vsako leto slučaj.

Vendar v svoji strukturi vsebuje še vrsto slabosti, kot razvoj vulkaniziranih in plastičnih smuči, t.j. smuči bodočnosti z visokimi cenami, kamor ne moremo z večjim zamahom, kot to terjajo kupci. Časa za študij in razmišljanje je bilo dovolj, žal ga za to zdaj ni več dosti. Pričakuje se rezultate in količine. Nadalje naš odnos do dela še vedno ni tak kot bi bil lahko in kot bi moral biti. Tu so naše največje rezerve, bodisi za vpeljavo 42-urnega tednika, bodisi za povečanje dohodka podjetja in naših osebnih dohodkov.

- 1j.

problematika obratnih sredstev

To je splošni pojav po vseh podjetjih, ker so bančni krediti omejeni, izbija pa na dan še bolj tam, kjer leže že v samih gospodarskih organizacijah slabše izkoriščene zaloge, bodisi materialov, polproizvodnje ali gotovih izdelkov.

"Elan" je tipično sezonsko podjetje. Pol leta dela na zalogo, se pravi z denarjem - krediti, ki jih najame za nabavo materialov, vplačilo plač in izdelke na zalogi. Z velikim povečanjem proizvodnje v letošnjem letu so logično močno narasle potrebe po še večjih kreditih, ob istovremni omejitvi teh s strani bank. Po eni strani rabimo več materialov, po drugi strani pa proces proizvodnje konkretno smuči, traja cca 6 tednov, s tem nastaja močan porast nedovršene proizvodnje, saj je v obratu naenkrat v obdelavi cca 14 tisoč parov smuči. Da pa je situacija še težja, imamo že nekaj časa več materialov na zalogi, kot je naenkrat potrebno. Na zahtevo UO se je k rešitvi tega problema podvzelo energične mere za izboljšanje stanja in računamo, da bodo postopoma v nekaj mesecih te zaloge občutno nižje in realnejše. Po drugi strani pa tudi mere za hitrejše obračanje polproizvodnje, itd., med drugimi so bili podzeti še naslednji ukrepi:

1. Znižati obseg zalog materiala polizdelkov in nedovršene proizvodnje na minimum s tem, da se določi limit zalog za najosnovnejše materiale.
2. Z dobavitelji se dogovarjati na čim daljše plačilne roke, kar naj bo eden izmed važnih faktorjev pri odločitvi, če je za posamezne materiale možnih več dobaviteljev.

1961

3. Proizvodnjo usmerjati na take proizvode, ki so sicer usklajeni s termini komercialne, vendar pa maksimalno trošijo materiale, ki so na zalogi ali jih je na zalogi celo preveč.
4. Vsklajati naročila materialov s proizvodnimi plani, tako, da se upošteva materiale, ki so že na zalogi. Rok nabave čimbolj približati terminom potrošnje, kar zahteva poostreno obdelavo planov.
5. Prodaje naj skuša s kupci doseči sporazum o bolj zgodnjih odpremah, tako, da bi odpreme začele teči že maja ne pa šele junija ali julija.
6. Odprodajati nekurantne zaloge materialov, polizdelkov in izdelkov.
7. Z domačimi kupci doseči čim krajše plačilne roke, oz. daljši plačilni rok vezati na kritje z menico in s

tem doseči možnost in najemanje kreditov pri banki, za kritje prodaje na daljši plačilni rok.

8. Devizna sredstva na račun pretežnega izvoznika odprodajati tako, da ostane pravica na naknadno koriščenje in nam devizna sredstva s tem ne vežejo obratnih sredstev.
9. Devizna sredstva na račun retencije, ki se lahko vodijo samo na posebnem računu pri banki, ki zahteva tudi dinarske kritje, se naj odprodajajo ali oročajo v zneskih, za katere se ugotovi, da niso potrebne za našo proizvodnjo ali investicije. Na vsak način je oročanje interesantno, ker s tem obdržimo pravico do naknadnega koriščenja brez, da bi nam oročena devizna sredstva vezala obratna sredstva.
10. Uvoznikom, kot posrednikom pri nabavi materialov iz tujine, se naj nakazujejo devizna sredstva neposredno pred nameranim plačilom, da se s tem veže avanse deviznih nakazil na čim krajši rok.
11. Stroški za investicijsko vzdrževanje in investicije pa po možnosti pomakniti na termine, ki že teče sezona odpreme in se s tem že dosega dinarske prilive.

12. V skrajnem primeru znižati osebne dohodke z uvedbo večje obvezne rezerve z izplačevanjem zadržane rezerve takrat, da začnejo pritekati prilivi za odpremo.

13. S skrajno štednjo znižati režijske in direktne proizvodne stroške ter s tem doseči boljši dohodek in ugodnejše vezave sredstev.

14. V kolikor akcije po prejšnjih točkah ne dajo takšnega rezultata, da bi se doseglo bistveno ugodnejšo vezavo sredstev, bo potrebno znižati plan proizvodnje.

15. Z uvedbo ustreznega merila za nagrajevanje v pravilniku za delitev osebnih dohodkov, oz. regulirati osebne dohodke v razmerju rezultata gibanja stroškov proizvodnje in vezave sredstev.

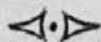
O

Pa bo kdo vprašal, ali je situacija zaradi pomanjkanja obratnih sredstev res tako kritična? Kritična še ni, vendar je zaskrbljujoča. Ni razloga za preplah, je pa razlog za hitro in takojšnje ukrepanje. Višina obratnih sredstev mora postati in ostati v primerni višini. Naše odpreme začnejo praktično šele v mesecu juliju. Do tega časa pa bo situacija še dosti težka. Ne smemo tu zamenjati dejstva, da je vsa naša letošnja proizvodnja, ki bo občutno višja kot lansko leto, že praktično prodana. Naše zaloge, ki se pol leta nabirajo, so le sezonskega značaja in ni bojazni, da ob koncu leta ne bodo izpraznjene.

Na vseh področjih se je sprejelo energične sklepe in začelo z ukrepi da premostimo to težko obdobje. Prav tako je bilo pri nagrajevanju že za plan marec ukrenjeno nekaj, kar bo tudi doprineslo k rešitvi problema svoj delež. Tu niso bile dotaknjene osebne postavke, niti norme, pač pa le delno nagrajevanje po planu proizvodnje kot sestavni del na-

ših osebnih dohodkov. Iz razloga, ker je bil % presežka razmeroma visok (26) smo se začeli spraševati, če ne bi bilo pametno te presežke deliti bolj racionalno. Tako je bil sprejet sklep, da se izplača le $\frac{1}{2}$, t.j. 13 %, razlika pa bo izplačana takrat, ko bo roba prodana in plačana.

Praviloma bi naše dohodke morali prejeti šele v času, ko nam kupci nakažejo denar. Vendar je naš pravilnik delitve osebnih dohodkov bolj elastičen. Kdo pa bi mogel tudi živeti pol leta brez denarja. Nihče! Zato tudi naše plače, ki predstavljajo 27 % vrednosti blaga v skladišču, mora banka pol leta kreditirati. Ta ukrep je bil zelo življenski in je bil tudi nujno potreben. Vprašanje je, ali ne bi bilo potrebno naš pravilnik o delitvi osebnih dohodkov temu primerno prilagoditi, kajti ni izključeno, da se bomo tega najbrž morali poslužiti vse mesece do odpreme. Vsekakor je bolj zdravo previdno deliti presežke, kot da bi kdaj prišlo do nižjih plač, pa bodo pospešene in predčasne odpreme takoj lahko vplivale na izboljšanje stanja.

2. SOBOTA?

(iz zapisnika delavskega sveta)

Na skrajšani delovni teden po programu, bi se prešlo samo pod pogoji, da izpolnimo vse zahteve v kompletnem programu po kvaliteti in dinamiki.

Sprejel se je elaborat o skrajšanem delovnem tedniku po predloženem programu in se zadolžilo službe splošnega sektorja, da elaborat poseduje v odobritev Občinske skupščine.

Planirani prehod na dve, odnosno tri proste sobote (1. junija 1967, odnosno 1. junija 1968) pa bo možen le, če bomo izpolnili vse pogoje, ki so podani v elaboratu, predvsem pa delavski svet opozarja na program proizvodnje, ki mora biti ob prehodu vsaj na mesečni dinamiki in to po kvaliteti in po asortimenu.

Pri ocenjevanju možnosti na ta prehod pa se mora upoštevati celotno podjetje in je v tem slučaju odločilne važnosti obrat za proizvodnjo smuči.

IE -

PROTOTIPNA DELAVNICA 1966/67

(iz poslovnega poročila)

Večina raziskovalnih in razvojnih del so bila v prototipni delavnici praktično preizkušena:

- metalne smuči z vulkaniziranimi jeklenimi robniki;
- plastične smuči z vulkaniziranimi jeklenimi robniki;
- izdelava vožnih smuči z acryl oblogo;
- izdelava serije skakalnih smuči, ojačano z laminati;
- izdelava serije mladinskih smuči z acryl oblogami;
- izdelava presekov smuči za komercialo;
- izdelava novega tipa (prototipa) Cristall smuči;
- izdelava novega tipa smuči Snow star;
- izdelava kolekcije smuči 1967/68 (za sejem);
- izdelava raznih tekmovalnih alpskih smuči;
- pomoč pri popravilu in montaži smuči v skladišču gotovih izdelkov;
- pomoč pri izdelavi modelov za čolne in sami montaži čolnov.

trgovina

ELAN

LETALIŠČE LESCE

Trgovina je bila odprta 15. novembra (že drugo leto v zimski sezoni), vendar vsaj en mesec prepozno zaradi zadrževanja gradbenih del. To je povzročilo nejevoljo kupcev, ki se zaradi zavlačevanja niso vedeli kam obračati, pa so prihajali zato v tovarno in motili redno delo, obveščeni so bili po dnevnem časopisju, da bo trgovina odprta, zato je v začetku vladal nered in nezadovoljstvo, pa tudi prometa ni bilo.

V sezoni 1966 - 1967 je Elan dobil na letališču več kot še enkrat toliko prostorov, kot leto prej, kar je bilo nujno potrebno zaradi naraščajočega prometa. Poleg tega je čas zahteval ločeni reklamacijski center, s katerim smo dosegli to, da smo sprejemali in odklanjali reklamacije, ločeno od trgovine. S tem smo ohladili marsikatero hudo kri.

Pri poslovanju je bilo še mnogo pomanjkljivosti, kot:

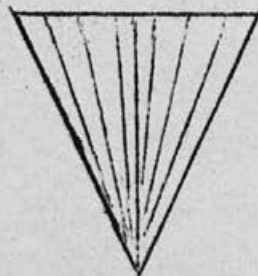
1. Asortimen ni bil zadovoljiv, primanjkovalo je predvsem smuči Super SL 210, 205, 195 in 190 ter smuči Super VSL 210 in 205 v času največjega prometa. Naknadna dobava je bila že prepozna.

2. Isto velja za smuči Ski master in Star metallic, kjer je manjkalo teh smuči v dolžinah 210, 205 in 200 cm.
3. Pomanjkljivo je bilo tudi to, da nismo obdržali od vsakega tipa smuči vsake dolžine po nekaj parov v rezervi, za možnost zamenjave (posebno Metall Standard) reklamacij, tudi komadnih, kar vsekakor zmanjšuje stroške in s tem režijo in kar priporočamo kot nujno za naslednjo sezono.
4. Naš predlog je tudi, naj bi se v bodoče smuči II. vrste uporabljale za zamenjavo reklamacij.
5. Predlagamo, naj se garancija za lese ne smuči ukine, ker kupci ne pomenijo tega pravilno in to zamenjujejo za zavarovanje.
6. Manjkalo je asortimenta dur-al palic, predvsem kratkih dolžin - otroških. Pomagali smo si s tem, da smo jih poročevali, kar pa ni ekonomično. To se je predvsem dogajalo okrog novoletnih praznikov, ko je naval na otroško blago najhujši.
7. Tudi pri sankah ni bilo izbire. Manjkalo je dvosedežnih.
8. Povpraševanje je bilo po poltekmovalnih sankah, ki jih v trgovino nismo dobili.
9. S prevozi blaga ni šlo gladko in tako kot je bilo predvideno. Avtomobili niso bili vedno pravi čas na razpolago.

10. Povezava med reklamacijskim centrom in servisom v Novi vasi ni bila dobra že zaradi obremenjenosti trgovine kot posrednika. Po drugi plati pa ni bilo prave povezave že zaradi prevoznih sredstev, tako, da smo se pogluževali največ prevoznih sredstev strank.
11. Popravila v servisu niso bila zadovoljiva. Predvsem lakiranje, dekoracija, itd. Razumljivo je, da je bil to začetek, ta pa je vedno in povsod težak.
12. Komerciala nam je za razna podjetja in organizacije prepuščala izbiro in prodajo. Nekateri niso bili promptni plačniki. Želimo, da v bodoče komerciala pismeno izdaja naloge in točno precizira, komu se to še dovoljuje in komu ne, ker bo prav gotovo od teh kupcev zahtevala jamstva.
13. Sama kvaliteta smuči nekaterih tipov je bila slaba. Pri plastičnih je bila močna vegavost in so se tudi odpirale.
14. Metalnih smuči za smučarske učitelje je bilo 85 % pretrdih in so jih vračali. Na sploh so vse daljše smuči bile smatrane kot pretrde.
15. Smuči Olympic so bile močno vegave.
16. Delavnica za manjša popravila in montažo okove je bila zelo učinkovita in koristna. Tu so se sproti odpravljale in popravljale manjše napake v zadovoljstvo kupcev in predvsem je svojo vlogo pozitivno odigrala montaža okove, kar je dober prispevek k renomeju podjetja.
17. Okova, predvsem mariborska in delno tudi Tyrolia sta izpadli kot nekvalitetni.
18. Finančno in devizno poslovanje je teklo v redu. Mnogo kupcev je bilo tudi iz Italije, Avstrije, Nemčije, Francije, Holandske in Švedske. Ti so kupovali predvsem boljše tipe smuči. Prednjačili so Italijani, pa tudi Avstrijcev je vedno več.
19. Personal v trgovini je bil v redu, disciplina in medsebojno razumevanje je bilo pohvalno.
20. Sodelovanje inštituta Elan (ie) s trgovino je bilo vzorno.
21. Sodelovanje z gostbinskim obratom zraven prodajalne je bilo zelo dobro in koristno. Stranke so raje čakale na popravila in montažo in bile pri tem dobro postrežene, trgovina pa razbremenjena.
22. Reklama je bila boljše kot preteklo leto, tudi zaposleni personal je bil bolj strokovno poučen.
23. Cene smo imeli enake kot trgovine, nekatere artikole še celo dražje, vendar so kupci kljub temu prihajali k nam, že zaradi strokovnih nasvetov s strani prodajalcev, kar bi morali danes že v vsaki trgovini opraviti. Kot svetovalci pri nakupu smo odigrali pozitivno vlogo. S tem smo se izognili tudi marsikateri reklamaciji.

Trgovina je bila zaprta 31. marca 1967

FINANČNO PA :

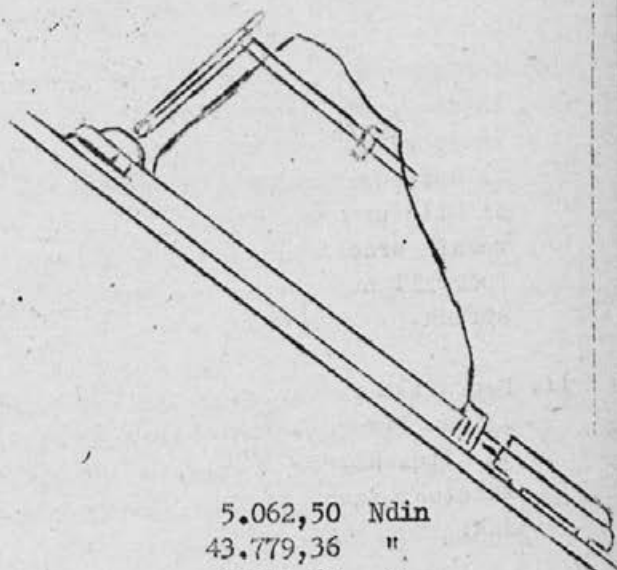

REALIZACIJA 1966/67

november	292.090,16 Ndin
december	550.214,77 "
januar	306.347,87 "
februar	149.082,80 "
marec	53.529,71 "

S k u p a j 1,351.265,31 Ndin

=====

REKAPITULACIJA PRODAJE ZA DEVIZE

USA \$	405	5.062,50 Ndin
Lit	2,188.968	43.779,36 "
DM	645	2.015,62 "
Sch	50.216	24.142,28 "
Hfl	780,50	2.595,07 "
Bfr	5.000	1.250,00 "
Sfr	520	1.486,47 "
Skr	350	845,70 "

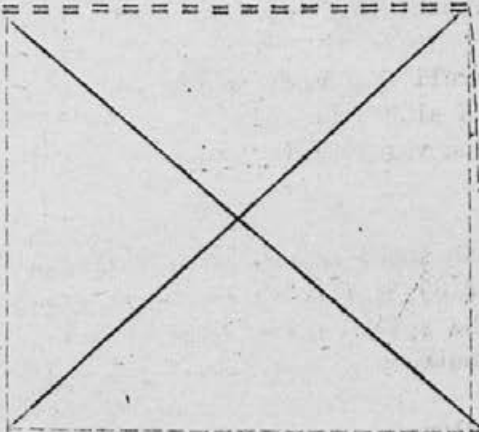
S k u p n o 81.277,00 Ndin

=====

KOLIČINSKA PRODAJA POSAMEZNIH ARTIKLOV

OD NOVEMBRA DO MARCA JE BILA SLEDEČA:

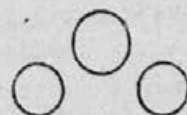
Smuči	3.892 par
Dur-al palice	2.211 par
Sanke	205 kom
Okova	1.745 grt
Hokey palice	52 kom

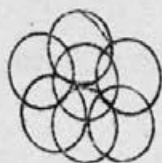
NOVA FISCHER METALNA SMUČKA

Ob prilike nedavno organiziranega kvalifikacijskega tekmovanja za alpsko smučarsko elito Združenih držav v Vail, Colorado, so pri smuku prvokrat uporabili popolnoma novo metalno smučko "President Alpin" tovarne "Fischer" iz Avstrije in smučiči so na tekmovanju tudi zmagale. Fischer pravi, da smučka zaradi svoje konstrukcije tudi pri največji

hitrosti mirno leži na pisti, je zelo okretna in, tudi hitrejša od vseh dosedanjih Fischerjevih smučiči, namenjenih za smučarje.

HEAD

"Head", največja tovarna metalnih smuči na svetu, ima za seboj zapet rekordno letoš kajti pri 32 % porastu prodaje glede na prejšnje leto je proizvodnja narasla na več kot 100.000 parov smuči. Kljub temu pa lahko Head trenutno izvaža samo tekočo proizvodnjo z dobavnim rokom približno tri tedne.

KNEISSL

Ker so postajale tekmovalne piste vedno bolj ledene in ker opisuje tudi linija vožnje vedno krajšo pot, so tekmovalci rabili v te namene nove tekmovalne smuči, ki bi ustrezale takim pogojem. Zato je tirolska tovarna smuči KNEISSL razvila nov tip tekmovalnih smuči, ki se razlikujejo že takoj na pogled, saj so dosedanjim oznakam Kneisslovih modelov dodali še črko "E", tako smo torej dobili oznako SLE oziroma IZSE pri Kneisslovi plastični smučki "Racer".

Najboljši dokaz za kvaliteto teh smuči je bila zmaga Avstrijca Heinija Meissnerja pri prvem važnem tekmovanju v tej sezoni v Berchtesgadnu. Za strokovnjake je bilo to pravo presenečenje. Kot posebnost te nove Kneisslove tekmovalne smuči naj omenimo veliko torzijsko sposobnost krivine. Poleg tega pa je ta smučka v sredini mehkejša kot izvedbi SL in RS.

Sam proizvajalec smuči Franz Kneissl je izjavil, da je glavni cilj tega razvitka, da bi vse dobre lastnosti, ki so združene v tej visoko kvalitetni smučki, začeli uporabljati tudi za normalno proizvodnjo, vsekakor za zahteve povprečnega smučarja: mehke in kljub temu smuči, ki dobro "primejo".

FISCHER

Zgornja Avstrija, domovina tovarne smuči Fischer, ima le malo mednarodno pomembnost vahnjskih športnikov. K tem sodita veslača Dieter Ebner in Dieter Losert, ki sta lani na svetovnem prvenstvu na Bledu dosegla drugo mesto pri dvojcu brez krmarja. Na olimpijskih igrah v Mehiki pa želite startati kar v najboljši kondiciji in zato pozimi smučata. Josef Fischer je pred kratkim povabil oba športnika na ogled svoje tovarne in jima razložil posamezne proizvodne procese. Obema je podaril tudi po en par "Fischer Al - stell" smuči, ki so jima verjetno v tej zimski sezoni pripravile že mnogo veselja.

KADRI

aprila 1967

Stanje delovne sile zadnjeg aprila 1967

V podjetju z obratom družbene prehrane je bilo skupno zaposlenih 604 delavcev, od tega:

326	moških
278	žensk

V inštitutu je bilo zaposlenih 14 delavcev, od tega:

11	moških
3	žensk

GIBANJE DELOVNE SILE

V aprilu so se v podjetju zaposlili sledeči delavci:

FERKOLJ Ivan - sadjar VK, na ročnih mizarskih delih v smučarskem obr;

KOSER Vinko - delavec NK, skladišni delavec na skladišču lesp;

DOLAR Janko - delavec NK, ročna mizarska dela v smučarskem obratu;

MOLE Milan - delavec NK, ročna mizarska dela v smučarskem obratu;

KODRAS Anton - delavec NK, ročna mizarska dela v smučarskem obratu.

Iz podjetja pa so odšli v aprilu sledeči:

BORISAVLJEVIĆ Miloš - v poskusni dobi;

RAKAR Marija - po sporazumu;

VREČKO Marija - v odpovednem roku;

* VOLITVE * V OBČIŃSKI ZBOR

19. aprila 1967 so se vršile tudi volitve za predstavnik v občinski zbor proizvajalcev in sicer v volilni enoti obrata smuči in Inštituta Elan. V ta zbor so kandidirali 3 člani.

Volitev v občinski zbor se je udeležilo 251 volivcev ali 95 %.

Kandidati pa so prejeli sledeče število glasov:

Finžgar Miha	111
Omeje Vinko	75
Janc Valentin	65

V novoizvoljeni občinski zbor delovne skupnosti je bil z večino glasov izvoljen Finžgar Miha, ki bo zastopal svoje volivce v bodoči mandatni dobi v Skupščini občine Radovljica ter zamenjal tov. Biček Staneta, ki mu je mandatna doba pretekla.

zahvala

Upravnemu odboru, tov. Branku Renko in vsem, ki so me moralno podprli, se zahvaljujem za razumevanje in pomoč, ki so mi jo nudili v času šolanja.

Murjan Mertelj

18. APRILA - 6 LET

OD NESREČNEGA DOGODKA - SMRTI TONČKA POTOČNIKA

Čas gre naprej v dobrem in slabem. Ne ustavi se niti ne ob smrti ne ob rojstvu. Šteje minute, ure, dneve in leta. Tako je bilo, tako bo večno.

Vendar nam v tem tempu časa ostanejo v spominu posamezni dogodki pred očmi kot bi se zgodili včeraj.

Tako pomnimo tega nesrečnega dne 18. aprila leta 1961, ko je četrta ure pred koncem šihata usoda terjala smrtno žrtev. Pri izpolnjevanju službene dolžnosti je naš Tone izgubil najdragocenejše, svoje mlado življenje. Z njim smo izgubili mnogo tudi mi, največ pa je izgubila njegova družina, katero je pravkar osnoval. Bilo je prosto nemogoče verjeti, da se je kaj takega moglo zgoditi na takem mestu in na tak način. V delavnico so peljali prepoln ročni voz aluminija za smuči v zabojih po 200 kg. Tonček je opiral. Pri premiku se je zaradi teže voz zaridal, nagnil in s sebe stresel svoj tovor nanj. Bilo je takoj konec. Nobena pomoč ni mogla biti več uspešna.

Danes so njegovi otroci že korenjaki. Dva dečka pri 12 letih, eden podoben očku, drugi mamici in nekaj mlajša deklica. Zdravi in močni. Koliko trpljenja nesrečne vdove je vložena v skrbi družine v teh letih brez največje opore možne in očeta. Koliko samopremagovanja in samozatajevanja je pri tem bilo potrebno, to najbrže nihče od nas nikdar ne bo vedel. Toda za otroke je vredno trpeti. Saj se tudi mora. Prepričani smo, da bodo oni to znali ceniti in vračati.

Še nam je stiskalo srce, ko smo jih na ta dan obletnice obiskali: Atane, Angelca in Branko ter jaz.

BRATUŠU V SLOVO

Dolga leta si s svojim delom z nami vred gradil podjetje, eksistenco sebi in nam in si pred kratkim zaslužil potrebni pokoj. Samo žal ga nisi dolgo užival. Prezgodaj je zaplapolala v "Elanu" črna zastava v znak žalosti in spomina nate, vseh nas, ki smo Te poznali in vseh drugih, mladih, ki Te niso poznali in ki danes nadaljujejo Tvoje delo. Vsi čutimo, da smo zopet izgubili en člen verige kolektiva in - svojega človeka.

Dasiravno Ti ni bila življenska pot lahka, si smelo stopal po njej do zadnjega diha. Dragi Ivan, ostal nam boš v dobrem in trajnem spominu.

Kot kurjač in vratar si zadnja leta opravljal v podjetju svoje delo vestno in pošteno. Kot upokojenec si še vsako leto prišel v podjetje, da smo se skupaj z drugimi pogovorili o našem skupnem delu in naporih za procvit "Elana" in bil si ponosen, da si tudi Ti doprinesel k temu svoj delež.

Kolektiv "Elana"

ZAHVALA!

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru, sodelavcem in sodelavkam delavnice robničenja za podarjene vence in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Mežnarc Marija

ZAHVALA!

Ob šesti obletnici smrti mojega moža in očka

ANTONA POTOČNIKA

se Vam vsem najlepše zahvaljujemo za obisk in za šopek na njegov prerani grob.

Žena in otroci

ZAHVALA!

Vsem znancem in članom kolektiva se zahvaljujem za sočustvovanje in izraze sožalja ob smrti dragega očeta

ANTONA HOČEVARJA.

Predvsem pa se zahvaljujem sindikatu za vence in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Julka Ferik

ZAHVALA!

Kolektivu tovarne "Elan" se iskreno zahvaljujem za sočustvovanje, katerega je izkazal ob izgubi

BRATUŠ IVANA

mojega moža. Zahvaljujem se posebno še za denarno pomoč, katero mi je naklonil v največji stiski.

Bratuš Marija

ZAHVALA!

Ob nenadni smrti mojega dragega očeta Pavel DERNIČ-a iz Jesenic, se zahvaljujem vsem, ki ste mi izrekli sožalje in sočustvovali z menoj.

Posebna zahvala sindikatu za dano pomoč.

Hčerka Jožica
z družino

ŠAH

Jožef
Prestrl

šala Tita". Gorenjsko območje je bilo razdeljeno na tri skupine: I. jeseniško, II. kranjsko in III. radovljiško. Za območje občine Radovljica je organizacijo izvedlo vodstvo ŠD Lesce.

TEKMOVANJE ZA POKAL MARŠALA TITA!

Kot vsako leto, je bilo tudi letos "Moštveno šahovsko tekmovanje za CUP mar-

Tako je bilo tekmovanje v prostoru Družbenega centra Lesce v torek, dne 14. marca 1967 s široko udeležbo samo štirih ekip. Moštvo je štelo 4 igralce in 2 rezervi. Vsaka ekipa je igrala z vsako dvakrat brzopotezno na šahovske ure, vsak igralec pa je imel 5 minut časa za razmišljanje.

Pregled dvokrožnega tekmovanja z vsemi rezultati - tabela:

Zap. št.	Ekipa	I. KROG				II. KROG				Točke	Mesto
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.		
1.	ŠS "Elan" Begunje	1	2	2	3	1	2½	2½	2	12	II.
2.	ŠS "Veriga" Lesce	2	0	0	2½	1½	0	1½	2	9½	III.
3.	ŠD Lesce	2	4	6	3	3½	2½	6	4	19	I.
4.	JLA Radovljica	1	1½	1	7	2	2	0	7	7½	IV.

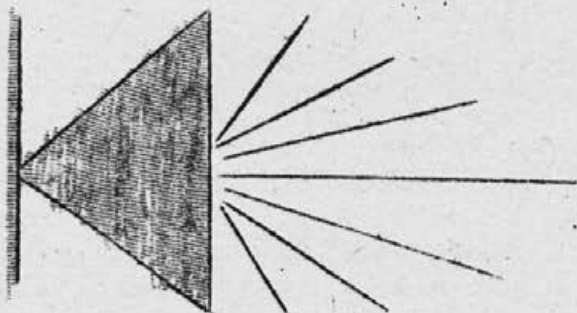
Pregled uspeha in rezultatov članov našega kolektiva - tabela:

Zap. št.	Priimek in ime	Kat.	I. KROG			II. KROG		
			JLA	ŠS	ŠD	JLA	ŠS	ŠD
1.	PRESTRL Jožef	II.	1	1	1	0	1	0
2.	JERALA Vinko	III.	1	1	1	1	1	0
3.	OMEJC Vinko	III.	1	0	0	0	0	0
4.	RESMAN Andrej	III.	0	0	0	1	½	½

Ekipa ŠD Lesce se je s tem plasirala v nadaljne tekmovanje za prvaka Gorenjske kot občinski prvak za to leto.

Naša ekipa ni nastopila v najmočnejši postavi in smo tako z našim uspehom lahko več kot zadovoljni.

KINO RADOVLJICA

VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI - nemški
kriminalni film

14. 5. 1967 ob 18 uri
15. 5. 1967 ob 20 uri

ONO - nemški film

14. 5. 1967 ob 20 uri
15. 5. 1967 ob 18 uri

SEDMI PEČAT - švedski film

16. 5. 1967 ob 20 uri
17. 5. 1967 ob 18 in 20 uri

PRED VOJNO - jugoslovanski film (komedija)

18. 5. 1967 ob 20 uri

NEKEGA LEPEGA JUTRA - francoski film

19. 5. 1967 ob 20 uri
20. 5. 1967 ob 20 uri
21. 5. 1967 ob 18 uri

AVANTURE WERNER HOLTA - nemški film

24. 5. 1967 ob 17 in 20 uri

KOČA STRICA TOMA - nemški barvni film

25. 5. 1967 ob 20 uri
27. 5. 1967 ob 18 uri
28. 5. 1967 ob 16 in 20 uri

VISOKA ŠOLA NEZVESTOBE - italjanski film

25. 5. 1967 ob 18 uri
26. 5. 1967 ob 20 uri
27. 5. 1967 ob 20 uri

SEDEM IZZIVANJ - italjanski barvni film

28. 5. 1967 ob 18 uri

VELIKA TEMNA - angleški film

30. 5. 1967 ob 20 uri
31. 5. 1967 ob 18 in 20 uri

KLEOPATRA - ameriški barvni film

1. 6. 1967 ob 19 uri
2. 6. 1967 ob 19 uri
3. 6. 1967 ob 19 uri
4. 6. 1967 ob 15 in 19 uri
zaradi izredne dolžine filma cene
dvojne

LJUBEZEN BLONDINKE - češki film

6. 6. 1967 ob 20 uri

EN DAN ŽIVLJENJA - mehiški film

7. 6. 1967 ob 18 in 20 uri

Dr. NO - angleški barvni film

3. 6. 1967 ob 20 uri
10. 6. 1967 ob 18 uri
11. 6. 1967 ob 16 in 20 uri

PESEM JE LJUBEZEN MEHIKE - mehiški
glasbeni film

9. 6. 1967 ob 20 uri
10. 6. 1967 ob 20 uri
11. 6. 1967 ob 14 in 18 uri

LAŽNIVKA - jugoslovanski film

13. 6. 1967 ob 20 uri

MISTERIJ BARA LOLITA - nemški film

14. 6. 1967 ob 18 in 20 uri
18. 6. 1967 ob 18 uri

ČLOVEK IZ ZAPADA - ameriški barvni film

15. 6. 1967 ob 20 uri
17. 6. 1967 ob 20 uri
18. 6. 1967 ob 16 in 20 uri

HAJDUK JANOŠIK - češki film

16. 6. 1967 ob 20 uri
17. 6. 1967 ob 17 uri

KAČJA KOŽA - ameriški film

20. 6. 1967 ob 20 uri
21. 6. 1967 ob 18 in 20 uri

Faint header text at the top of the page.

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

Pravilna prva pomoč

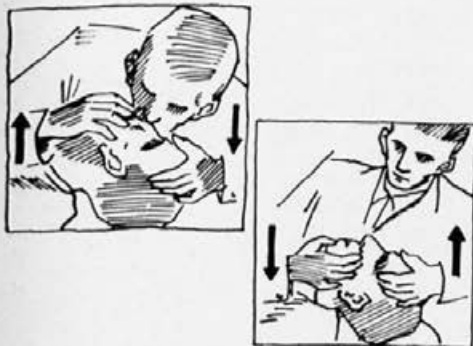
rešuje življenje in je nujen pogoj za uspešno zdravljenje. Znanje prve pomoči mora biti trdno, teoretično in praktično ter svojina slehernega druž. člana.

Pomni!

- tudi v hudi nuji je še dovolj časa za trezen premislek
- ukrepaj naglo, odločno, toda ne pozablaj na lastno varnost
- če ne znaš pomagati, glej, da vsaj ne boš škodoval

Ponesrečenec ne diha!

- najbolj pogosto pri električnem udarcu, utopitvi, zastrupitvi, mehanični zadužitvi
- niti SEKUNDE ne izgublaj, TAKOJ prični SAM z oživljanjem
- najboljši metodi sta »USTA na USTA« in »USTA na NOS«

1. Usta očistimo tujkov, z eno roko držimo ponesrečenca za čelo in mu potisnemo glavo močno nazaj, z drugo pa ga držimo za spodnjo čeljust in jo potiskamo naprej, zajamemo sapo in vpihnemo na usta ali nos (s palcem pokrivamo usta). Pri tem se mora ponesrečenčev prsni koš dvigniti.
2. Ne da bi izpustili ponesrečenčev glavo, se odmaknemo in pustimo, da zrak odide iz ponesrečenčevih pljuč — pri tem se ponesrečenčev prsni koš spusti.

- prvih desetkrat vpihnemo hitro zapored, nadaljujemo v ritmu 12-krat na minuto
- z umetnim dihanjem prenehamo šele, ko ponesrečenec oživi ali zdravnik ugotovi smrt.

Ponesrečenec krvavi!

- na rano položimo prvi povoj, čist prelikan robec in čvrsto povijemo
- če še krvavi, damo na prvo oblogo zvit povoj ali trdo zložen robec in preko tega čvrsto povijemo
- hude krvavitve zaustavimo tako, da pritiskamo s prsti preko prve obloge na rano
- če je končina odtrgana, jo NEKAJ cm proč prevezemo s trdo prevezo

Ponesrečenec je nezavesten!

- preti mu zadušitev s slino, izbljuvki, krvjo, protezo, navzad zdrsnjenim jezikom
- zato ga obrnemo na bok, z glavo v stran, očistimo s prstom usta in zgornja dihala
- z umetnim dihanjem oživljamo samo tistega nezavestnega, ki ne diha

Ponesrečencu preti šok!

- zaradi izgube krvi in bolečin, posebno pri poškodbah oprsja, trebuha, spodnjih udov, opeklin
- tak ponesrečenec je bled, koža pokrita s hladnim znojem, utrip žile slabo tipljiv, dihanje hitro in površno, pogosto bljuva, je pri zavesti, toda otopel za okolico
- zavedajmo se, da je pomoč uspešna samo v bolnici — TAKOJŠEN TRANSPORT!
- pred transportom zaustavimo ev. krvavitev in imobilizirajmo event. poškodbe udov
- leži naj vodoravno z dvignjenim vznožjem in pokrit z odejo
- vsem težko prizadetim dajemo samo pri dolgotrajnem transportu čiste vode, šibkega čaja po malem, a večkrat

Zastrupitev s strupenimi plini

- nesimo ga na čist zrak, takoj pričnemo z umet. dihanjem in preskrbimo za prevoz
- nikoli ne hodimo sami v zastrupljeni prostor, zunaj naj vedno čaka pomočnik

ZDRAVNIŠKI NASVETI

Opekline je odprta rana

Ne dotikaj se je z umazanimi rokami. Pokrij jo samo s sterilno gazo ali prelikanim robcem — k zdravniku!

Poškodba hrbtenice je smrtno nevarna

Če ponesrečenec toži o bolečinah v hrbtu ali vratu, ga ne smemo upogniti na omenjenih mestih. Prevažajo naj ga vsaj štirje. Prevažamo ga vedno na trdi podlagi — vznak!

Tujek v očesu ima lahko usodne posledice

Ne menčaj očesa z umazanimi rokami, oko pokrij z gazo ali čistim robcem. Posebno tujek zapičen v roženico ali veznico sodi nemudoma k zdravniku!

Jedkovine povzročajo hude opekline

Čimpreje in obilno jih sperj z vodo, ki je običajno pri roki. Še posebno velja to za oko!

Nepravilen transport - pogosto vzrok smrti

Na licu mesta stori vse neodložljivo (n. pr. zaustavi krvavitev). Hudo poškodovani sodi SAMO v REŠILNI avto.

VARNOSTNI UKREPI

Nezavarovani stroji in naprave

— stalna nevarnost!

Upoštevaj varnostna opozorila in predpise

— da ne bo prepozno!

Uporabljaljaj zaščitna sredstva

— za svojo osebno varnost!

Spoštuj požarnovarnostne predpise

— požar ima težke posledice!